

در حاشیه کنوانسیون حقوق کودک نشریه: یونیسف

ترجمه: مینا شفیع، مونترال

Global Movement for Children

®O. z t d A ~

۳۶ درصد از کل جمعیت جهان را کودکان تشکیل می‌دهند. هر ساله ۱۳۲ میلیون کودک در سراسر دنیا متولد میشوند. از هر ۴ کودک یک نفر در خانواده‌های با درآمد کمتر از یک دلار در روز زندگی میکنند. از هر ۱۲ کودک یک نفر قبل از رسیدن به سن ۵ سالگی به دلالی که قابل پیشگیری هستند، می‌میرند. بر اساس آمار مجمع عمومی سازمان ملل از هر ۱۰۰ کودکی که متولد میشوند:

الف - تولد ۴۰ نفر از نظر قانونی به ثبت نمی‌رسد.
ب - ۲۶ نفر در مقابل بیماری‌ها واکسینه نمی‌شوند.
ج - ۱۹ نفر از دسترسی به آب آشامیدنی سالم محروم هستند.
د - ۱۷ نفر از تحصیل در مدرسه محرومند. از این تعداد ۹ نفرشان دختر هستند.
ه - از هر ۱۰۰ کودکی که تحصیلات مدرسه را آغاز میکنند تنها ۲۵ نفر موفق به ادامه تحصیل در مدرسه میشوند. کودکان بیش از هر کس دیگر از فقر و تهیدستی رنج می‌برند. بنابراین مبارزه با فقر را می‌بایستی ابتدا از کودکان آغاز نمود. بدین جهت باید به سرمایه‌گذاری در بخش خدمات اجتماعی مانند مراقبت‌های اولیه پزشکی و آموزش ابتدائی الویت داده شود تا فقیرترین کودکان و خانواده‌هایشان از این خدمات بهره‌مند گردند و به موازات آن بهداشت جسمی و روحی کودکان در صدر همه برنامه‌ها قرار گیرد.

برای میلیون‌ها کودکی که در سراسر جهان زندگی میکنند، فقر تنها به مفهوم نداشتن پول کافی برای گذران زندگی نیست. برای آنان فقر به معنای قادر نبودن به ادامه زندگی، مشارکت در زندگی اجتماعی و احساس ضعف و حقارت نسبت به دیگران است. افزون بر همه اینها، برای آنان فقر به معنای نداشتن موقعیت مناسب جهت ساختن یک زندگی بهتر برای آینده است.

کودکانی که در فقر بسر می‌برند، اغلب قادر نیستند که به مدرسه بروند. بسیاری از آنان ساعتهای زیادی از روز را تحت بدترین و طاقت فرساترین شرایط کار میکنند، تنها برای آن که از گرسنگی نمیرند و زنده بمانند. آری! باید برای ریشه کن نمودن فقر بویژه برای کودکان بی‌وقفه تلاش نمود. می‌بایستی با فقر مبارزه کرد تا همه درهای بسته به روی کودکانمان را بگشائیم. در این راه تلاشی پیگیر لازم است زیرا تنها با سرمایه‌گذاری برای کودکان میتوان چرخه شوم فقر را از حرکت بازداشت و تنها آن زمان است که میتوان به آینده‌ای واقعی و درخشان امیدوار بود.

کنوانسیون حقوق کودک

برنامه پیشنهادی سازمان ملل متحد درباره حقوق کودک

ترجمه: دکتر الف. آبشار

بخش دوم:

ماده ۲۴ (مراقبت‌های بهداشتی)
۱) حکومتها، حق کودک برای سلامتی و استفاده از همه امکانات برای سلامت مانند، بهبودی و درمان بیماری را به رسمیت می‌شناسند و تضمین میکنند که هیچ کودکی از این حق محروم نخواهد شد.
۲) حکومتها برای تامین این حق کودک، اقدامهای مناسب را انجام میدهند:
الف) تعداد مرگ و میر نوزادان و کودکان را کاهش میدهند.
ب) خدمات درمانی سراسری برای کودکان را سازمان میدهند و از تامین نیازهای اولیه بهداشتی، اطمینان حاصل

میکنند. حکومتها به سلامتی مادر قبل و بعد از زایمان توجه کرده و با بیماریها و کمبود یا بدی تغذیه مبارزه میکنند و در این رابطه امکان تهیه مواد غذایی و آب آشامیدنی سالم را با رعایت حفظ محیط زیست، فراهم می نمایند. (ج) به امر آموزش همه مردم و به ویژه کودکان و والدین توجه نموده و تلاش میکنند تا اهالی اصول اولیه بهداشتی و بهداشتی را فراگیرند. آنها مثلا با فواید از سینه شیردادن، بهداشت شخصی و تمیز نگهداشتن محیط زیست و چگونگی پیش گیری از سوانح آشنا میشوند و در عمل هم از پشتیبانی حکومتها برخوردارند. (د) مراکز مشاوره برای والدین و روشنگری در زمینه تنظیم خانواده را سازمان دهی میکنند. (۳) حکومتها جهت مبارزه با خرافات و عاداتی که برای سلامتی کودک زیان بخش هستند، اقدامات لازم و مناسب را انجام میدهند.

(۴) حکومتها خود را موظف میدانند که از همکاری های بین المللی پشتیبانی نموده و آن را تقویت نمایند تا مفاد این ماده بدون کم و کاست جامه عمل بخود بپوشاند و در این باره باید به نیازهای کشورهای در حال رشد توجه ویژه نمود. ماده ۲۵ (کنترل و رسیدگی منظم به مکان نگهداری)

کودکی که از طرف مسئولین امر جهت نگهداری و پرستاری و یا درمان ناراحتی جسمی یا روانی بستری میشود، از حق کنترل و رسیدگی منظم تمام امور به نفع خودش برخوردار است و این حق از طرف حکومتهای عضو پیمان به رسمیت شناخته میشود.

ماده ۲۶ (بیمه و خدمات اجتماعی)

(۱) حکومتها حق کودک مبنی بر استفاده از خدمات و بیمه امور اجتماعی را به رسمیت می شناسند و اقدامهای ضروری برای نیل به این مقصود را در هماهنگی با حقوق جاری و قوانین داخلی انجام میدهند.

(۲) در ارائه این خدمات و برای کمک به کودک، باید شرایط عمومی و اقتصادی کودک و والدین یا سرپرست قانونی در نظر گرفته شود.

ماده ۲۷ (استاندارد و سطح زندگی)

(۱) حکومتها حق کودک را برای داشتن سطحی از زندگی که متناسب با موقعیت و رشد روحی، جسمی، قومی و اجتماعی اوست، به رسمیت می شناسند.

(۲) تامین شرایط مطلوب برای کودک، در مرتبه نخست، وظیفه والدین و یا سرپرست اوست.

(۳) حکومتها بر پایه امکانات و قوانین داخلی خود، تلاش میکنند تا به والدین و یا سرپرست قانونی کودک کمکهای لازم را نموده و در صورت نیازمندی، برای آنها خوراک، مسکن و تز پوش فراهم کنند.

(۴) حکومتها برای تامین خواسته های مالی کودک در برابر والدین و یا سرپرست، چه در داخل و یا خارج از کشور، اقدامات مقتضی را انجام می دهند.

ماده ۲۸ (حق آموزش و پرورش)

(۱) حکومتها حق آموزش و پرورش را برای کودک به رسمیت می شناسند و بویژه برای تحقق آن:

الف) تحصیل دوره ابتدایی را برای همه اجباری و رایگان میکنند.

ب) مدارس گوناگون آموزشی و حرفه ای را بوجود می آورند و آنها را بطور ارزان یا رایگان در اختیار افراد کم درآمد قرار میدهند.

ج) امکان ورود به مدارس عالی را در دسترس همه گذاشته و از آن حمایت میکنند.

د) مشاوره شغلی و حرفه ای را برای همه کودکان ممکن و قابل دسترسی می نمایند.

ه) برای کاهش تعداد کودکانی که مدرسه را رها میکنند، تلاش نموده و اقدامات مناسب را برای حضور منظم کودکان در مدرسه انجام میدهند.

(۳) حکومتها از همکاری های بین المللی در امور آموزشی و پرورشی استقبال کرده و بخصوص هدف ریشه کنی بیسوادی و گسترش فن و دانش را دنبال میکنند و در این مورد هم به نیازهای کشورهای در حال رشد بیشتر توجه میشود.

ماده ۲۹ (اهداف تربیتی)

(۱) حکومتهای عضو پیمان تأیید میکنند که تربیت باید:

الف) شخصیت، استعداد و توانایی های روانی و جسمی کودک را تقویت و شکوفا نماید.

ب) احساس احترام و توجه به حقوق بشر و آزادی های پایه ای مصوب سازمان ملل متحد را، در کودک پرورش دهد.

ج) نسبت به والدین، هویت فرهنگی و زبان و ارزشهای ملی سرزمین پدری ایجاد علاقه و توجه نموده و احترام به فرهنگ دیگر سرزمین ها را تقویت کند.

د) کودک را برای زندگی در یک جامعه آزاد بر پایه تفاهم، صلح، تحمل دگراندیشان و دیگرباشان، تساوی حقوق زن و مرد و دوستی خلقها و گروههای قومی یا ملی - مذهبی، آماده کند.

ه) علاقه و توجه کودک را نسبت به محیط زیست و طبیعت بیشتر کند.

(۲) این ماده و ماده ۲۸ اجازه ندارند چنان تفسیر شوند که موجب اخلاص یا خدشه در آزادی شخص حقیقی و یا شخص حقوقی دیگری شوند. در تاسیس مدارس آموزشی هم با توجه به رعایت بند ۱، باید حداقل استانداردهای تعیین شده حکومتی موجود باشند.

ماده ۳۰ (حمایت از اقلیتها)

کودکان متعلق به اقلیتهای مذهبی، قومی و یا زبانی در کشورهایی که این اقلیتها وجود دارند، دارای این حق هستند که همراه دیگر آشنایان بطور جمعی یا فردی از زبان، فرهنگ و مذهب خود برخوردار بوده و از آنها استفاده کنند.

ماده ۳۱ (حق بازی و اوقات فراغت)

(۱) حکومتها حق کودک را برای داشتن بازی، سرگرمی، وقت آسایش و استراحت به رسمیت می شناسند. کودک میتواند بطور فعال و آزادانه در امور فرهنگی و هنری در خور سنی خودش، شرکت جوید.

(۲) حکومتها به حق کودک برای فعالیت های هنری و فرهنگی توجه داشته و با اقدامهای خود، آنها پشتیبانی میکنند و امکانات مناسب را برای انجام فعالیتهای فرهنگی - هنری و همچنین اوقات فراغت و سرگرمی کودک فراهم می نمایند.

ماده ۳۲ (ممنوعیت استثمار)

(۱) حکومتها این حق را به رسمیت می شناسند که کودک استثمار اقتصادی نگردیده و به کاری که برای سلامتی جسم

یا جان و یا تربیت و تکامل او زیان بخش است، گمارده نشود.

۲) حکومتها برای تضمین و اجرای این حق، امکانات مختلف قانونی، اجتماعی، اداری و آموزشی را بکار می برند. حکومتها برای این منظور و در هماهنگی با پیمانها و توافق نامه های بین المللی دیگر، ضمن تعیین سن آغاز اشتغال و تنظیم مدت و شرایط کار کودک، مجازات مختلف همراه محاصره اقتصادی دولت خاطی را بررسی می نمایند.